

Regulamentul de subvenționare a producătorilor agricoli este aprobat și prezintă o abordare avansată în acordarea asistenței de stat

* Chiar dacă există și unele riscuri, abordarea actuală este un important pas în procesul de îmbunătățire a politicilor de stat pentru dezvoltarea agriculturii

* Această abordare este orientată spre rezultate și spre un acces mai larg la subvenții al fermierilor mici și medii

Regulamentul de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2010 a inspirat dezbateri aprinse atît la capitolele de subvenționare cît și criteriile de eligibilitate pentru accesarea subvențiilor. Și aceasta este firesc, deoarece abordarea față de subvenționare conține o multitudine de modificări și inovații în comparație cu documentele aprobate anterior. În final, după multitudinea de consultări și discuții cu organizațiile de profil și în cadrul Guvernului regulamentul a fost aprobat și publicat în Monitorul Oficial nr. 35 din 12 martie 2010.

După studierea schimbărilor operate în regulament, concluzia principală este că acestea vizează foarte multe aspecte și implică un șir de avantaje evidente. Acestea se referă în primul rînd la prioritățile stabilite referitor la CE trebuie subvenționat, alături de CUM și CUI trebuie acordată asistența de stat.

De asemenea este important de menționat că noua politică de subvenționare este în corelarea exigentă cu prevederile Concepției sistemului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anii 2008-2015, aprobată de Guvern în noiembrie 2007. Această concepție a fost elaborată cu participarea societății civile și anume, Coaliției pentru Dezvoltare Economică Rurală, din care face parte și AGROinform.

Un alt avantaj este că noua politică de subvenționare se orientează spre obținerea rezultatelor concrete. Aceasta se manifestă prin acele contracte care vor fi încheiate între beneficiarii de subvenții și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, aflată în subordonarea Ministerului Agriculturii. Datorită acestor contracte Agenția va exercita funcția de monitorizare și evaluare cantitativă și calitativă a impactului generat de măsurile de susținere a agricultorilor din partea statului.

De menționat este și faptul, că prin regulamentul respectiv se manifesta angajamentul statului în promovarea și susținerea sectoarelor strategice din agricultură, cele de valoare înaltă. Aici este vorba despre plantații multianuale, struguri de masă, legume pe teren protejat, producerea ecologică etc., și în special investițiile pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare.

Totodată, prin stabilirea unui plafon maxim a sumelor de subvenții pentru un singur beneficiar se urmărește sporirea numărului de agricultori în accesarea subvențiilor. Această măsură, ca urmare, reprezintă și un stimulent pentru dezvoltarea agrobusiness-ului mic și mediu în spațiul rural. În paralel, noul

sistem încurajează și procesele de cooperare/asociere. Prevederea din Măsura 4. „Subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor pe teren protejat” indică că fiecare membru al unei cooperative / asociații, poate beneficia de până la 150 mii de lei subvenții pentru o investiție comună.

Este de menționat și principiul selectării beneficiarilor de asistență de stat în bază de concurs. Această măsură, de exemplu, are menirea de a spori calitatea proiectelor propuse pentru subvenționare și, într-un final, creșterea eficienței activităților agricole. Această măsură este în concordanță cu cerințele Uniunii Europene pentru asistența de stat acordată fermierilor. Implementarea acestor metode ar putea permite pentru viitor accesul și la fonduri europene pentru dezvoltarea agriculturii moldovenești.

O altă observație importantă este faptul că în procesul de elaborare a regulamentului societatea civilă în premieră a fost atât de intens și imparțial consultată la elaborarea proiectului Regulamentului și că propunerile înaintate de organizațiile de consultanță au fost minuțios analizate. Propunerile înaintate de Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform au fost luate în considerare aproape integral.

De rînd cu avantajele menționate, este binevenit să fim realiști și să analizăm, și acele riscuri pe care le prezintă noua politică de subvenționate.

Unul din riscurile de bază ține de proceduri, care sunt mai complicate acum comparativ cu anii precedenți. În plus, nici potențialii beneficiari, nici Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură nu dispun de experiență de lucru conform noilor rigori.

Vreau să atrag atenția și asupra procedurii de selectare a potențialilor beneficiari în bază de concurs de proiecte. În cazul în care acest proces va fi insuficient de transparent, la fel ca și procedura ulterioară de alocare a subvențiilor, există un risc de birocratizare și corupție.

Mai mult ca atât, în actualul Regulament nu sunt indicate criteriile de evaluare a aplicațiilor pentru subvenții, care urmează a fi elaborate mai târziu de către Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură. Corectitudinea selectării beneficiarilor de subvenții, va depinde în mare măsura de formularea explicită și aplicarea în practică a acestora. În același timp, procedura anunțată de aplicare presupune că solicitanții de subvenții vor avea nevoie de asistență pentru pregătirea pachetului de documente, inclusiv a planurilor de afaceri. Aceasta urmează să fie acordată de organizațiile de consultanță din agricultură. Aici ne putem confrunta cu riscul că cererea de asistență va depăși capacitățile existente, dar și cu insuficiența de fonduri al organizațiilor ce oferă astfel de consultanță în agricultură.

Un alt semn de întrebare ține de faptul cât de bine sunt pregătiți fermierii pentru schimbările anunțate, dar și Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură nou-creata va reuși oare să corespundă rigorilor?

Politica nouă de subvenționare este una cu adevărat progresivă, cu toate că conștientizăm existența riscurilor și semnelor de întrebare, recunoaștem că este un important pas în procesul de îmbunătățire a politicilor de stat pentru dezvoltarea agriculturii.

Aurelia Bondari, Director executiv al Federației AGROinform